

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยตามโครงการวิจัยและพัฒนา เรื่อง การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 4 ประการ คือ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กำหนดตัวแบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การติดตามตรวจสอบการเสียภาษีและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง เพื่อให้กรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาเป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะนักวิจัยและพัฒนาได้ดำเนินการศึกษาวิจัย โดยการศึกษาวิธีการจัดเก็บภาษีน้ำมันและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อสร้างตัวแบบใหม่สำหรับใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถจัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง นำตัวแบบไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่และจังหวัดชลบุรี โดยร่วมกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ติดตามและประเมินผลการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และชลบุรีเบื้องต้น

จากการศึกษาพบว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ บริหารจัดเก็บภาษีโดยได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษีเป็นอย่างดีโดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายเร่งรัดภาษีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและบัณฑิตอาสาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความฉ้อฉล การอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีในด้านต่างๆ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีได้รับรู้และได้ใช้ประโยชน์จากโครงการใช้จ่ายงบประมาณ เช่น โครงการสนามกีฬาจังหวัดเป็นต้น การเชิญผู้เสียภาษียายใหญ่มามีส่วนร่วมในการวางแผนค่าใช้จ่ายงบประมาณ นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนสูงทำให้ได้รับความร่วมมือจากผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีมีการตรวจสอบการเสียภาษีซึ่งกันและกันโดยผู้เสียภาษีสามารถขอข้อมูลการชำระภาษีของผู้เสียภาษียายอื่นได้อย่างไม่เป็นทางการทำให้การหลบหนีภาษีทำได้ยากขึ้น โดยคณะนักวิจัยและพัฒนาได้เสนอปรับปรุงการบริหารจัดเก็บภาษี ดังนี้ ด้านระบบงาน ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านระบบฐานข้อมูล ด้านการพัฒนาบุคลากร ตามตัวแบบเบื้องต้นที่คณะนักวิจัยและพัฒนาได้จัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ เพื่อ

นำไปทดลองปฏิบัติในจังหวัดแพร่และจังหวัดชลบุรีตามที่ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงกันไว้ ทั้งสองจังหวัดต่อไป

ในการนำตัวแบบเบื้องต้นไปทดลองปฏิบัติที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ช่วงระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2551 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2551 ปราบกฏว่าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ในการตอบแบบสอบถามเรื่อง ร่าง ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. .... ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 95.27 ตัวแบบบัญชีและงบเดือนในการ ควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13 ตัวแบบ ในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณาอุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 93.13 การปฏิบัติ ตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการประเมิน: ระดับความ เหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 98.40 และที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการตอบแบบสอบถาม เรื่อง ร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. .... ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 79.99 ตัวแบบบัญชีและงบเดือนใน การควบคุมการจัดเก็บภาษีน้ำมัน ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 88.57 ตัว แบบในการติดตาม ตรวจสอบการเสียภาษีน้ำมัน การงดหรือลดเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม การพิจารณา อุทธรณ์ และการเปรียบเทียบคดี ผลการประเมิน: ระดับความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 84.44 และ การปฏิบัติตามตัวแบบการจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการประเมิน: ระดับ ความเหมาะสมเฉลี่ยร้อยละ 86

ข้อสรุปจากผลการวิจัยและพัฒนาตามโครงการนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ การเพิ่มขีดความสามารถขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดเก็บภาษีน้ำมัน กำหนดตัว แบบเบื้องต้นที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ตัวแบบ ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บัญชีและงบเดือนในการควบคุมการจัดเก็บภาษี การ ติดตามตรวจสอบการเสียภาษีและ การบังคับใช้กฎหมาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถ จัดเก็บภาษีน้ำมันได้เอง และกรมสรรพสามิตเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีแทนมา เป็นผู้ให้การสนับสนุนการจัดเก็บภาษีน้ำมันขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research has four purposes; Firstly, to increase the capacity of the local petroleum consumption tax by Provincial Administration Organization (“PAO”); Secondly, to draft the basic model needed for local petroleum consumption tax collection based on related legislation, monthly account and balance, handbooks on tax administrations and law enforcements etc.; Thirdly, to encourage the PAO, which currently does not collect local petroleum consumption tax, to consider imposing local petroleum consumption tax; Lastly, to change the role of the Excise Department from being a tax collector to a supporter for the use of the local petroleum consumption tax by PAO.

Researchers started this research by learning the tax collection of the Phrae Provincial Administration Organization and by studying all the problems occurred from the tax administration. Phrae PAO executives and authorities were major resources, contributing their knowledge and experience. The research team and Phrae PAO authorities cooperatively analyzed the advantages and disadvantages of the current tax collection and, together, proposed the possible model needed for local petroleum consumption tax collection. Once the model is finalized, teams conducted pilot programs in Phrae and Chonburi with local PAOs. These pilot programs lasted for 3 months and followed with assessments; the model is satisfied by PAOs.

The study of the tax administrative in Phrae province has shown that taxpayers in Phrae co-operate under this tax scheme well. There are several reasons to Phrae PAO succession; the most important one is the leadership of, then, the Director of Phrae PAO. He was a well-respected person who had gained trust from Phrae population. As a result, the introduction of the tax scheme was so successful that most taxpayers accepted without any resistant. In addition, Phrae PAO tax collectors (including the officers in Bundit-Arsa program) facilitated the taxpayers excellently during the tax payment, acknowledged taxpayers about the purpose of the tax, and provided information to taxpayers on how their money will be spent e.g. to build the sport ground

projects, etc. Phrae PAO has invited major taxpayers to participate in expense budget planning. Tax payers can also request for the other taxpayers' tax information in order to help PAO officers crosschecking for any false information.

Researchers proposed methods to improve the tax administration in aspects include tax administrative system, tax enforcement, database system, and human resources development. These issues are reflected into the tax model with the approval from both researchers and Phrae PAO tax authorities. The aim is to adopt the model into practice i.e. the pilot program in both Phrae PAO and Chonburi PAO according to the memorandum of understanding.

After the pilot program, which had lasted for 3 months during 1 April B.E. 2551 to 30 June B.E. 2551, researchers assessed the result by issuing questionnaires and interviewing PAO tax officials. The assessments shown good results; Phrae PAO tax officers were at 90% satisfaction rate whereas Chonburi PAO tax officers were at 80%.

In conclusion, the assessments indicate that the local petroleum consumption tax model has successfully increased the efficiency of the PAO local petroleum consumption tax collection.